

иолоді головним чином залежать від соціального та політичного становища у країні, рівня розвитку особистості студента, його моральності та культури. На сьогодні необхідно об'єднати зусилля різних соціальних інституцій з метою забезпечення успішної соціалізації та самореалізації молоді.

Список літератури

1. Бех І.Д. Духовні цінності в розвитку особистості./ І.Д.Бех.//Педагогіка і психологія. - 1997. - №1. - С. 124-129.
2. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічних досліджень: навчально-методичний посібник/В.В.Вербець.– Друге вид. доп. І перероб. – Рівне: РДГУ: Інститут соціальних досліджень, 2008.- 231 с.
3. Киричук О.В. Індикатори і показники громадянського самовизначення особистості на смак української етнічності в діаспорі: сутність, реалії, конфліктології, проблеми та прогнози на порозі ХХІ ст. /О.В.Киричук // Етнонаціональний розвиток в Україні – К.: Чернівці, 1997- 248 с.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ

Фурдуй Світлана

к.п.н., доцент,
завідувач кафедри соціальної роботи,
соціальної педагогіки та фізичної культури,
Ізмаїльський державний гуманітарний університет,
м. Ізмаїл, Україна

Вступ./Introduction. Структура і зміст дозвіллевої діяльності студентської молоді обумовлюються цілою низкою об'єктивних і

суб'єктивних факторів, облік яких необхідний для побудови моделі ефективного фізичного розвитку сучасної молоді. При цьому під об'єктивними чинниками розуміються зовнішні фактори впливу, що залежать від соціальних обставин, та під суб'єктивними - внутрішні, особистісні особливості.

За зауваженням сучасних науковців, В. Видріна, Б. Зикова, А. Лотоненко, особливості культурно-дозвіллевої діяльності молоді обумовлені тими складними і суперечливими процесами, які відбуваються в умовах наростаючої модернізації розвитку науково-технічної площині, кризи основних інститутів соціалізації, зростаючого розриву між соціальною і фізичною зрілості молодого покоління та тощо [1, с. 122].

У вітчизняній соціологічній науці існують численні дослідження, націлені на аналіз факторів, що детермінують типи дозвіллевої поведінки особистості. У багатьох з них демонструється залежність дозвіллевого проведення часу від матеріального доходу.

Слід зазначити, що довгий час переважала точка зору про економічну обумовленість будь-якої сфери життєдіяльності, в тому числі і дозвіллевої. Цієї позиції дотримується і канадський соціолог Д. Меркюра, який заявляє, що вік, сімейний стан, статеві відмінності грають саму несуттєву роль при організації дозвілля. Проте такі висновки не відповідають дійсному стану справ.

Можна виявити, що поряд з матеріально-економічними факторами на вибір форм дозвіллевої діяльності впливають стать, вік, сімейний стан, рівень освіти та ін.. Наприклад, Р. Н. Мінц виявляє вплив сімейного стану на структуру вільного часу людини; Л. А. Гусейнова і Л. Ф. Боженко уточнюють взаємозв'язок між тендерними характеристиками та структурою дозвілля; Р. С. Широкалова формулює висновки про залежність моделей дозвіллевої поведінки і місцем поселення; вплив національності і стану здоров'я на дозвіллеві уподобання зафіксували А. Фернхем і П. Хейвен [3, с. 67]. При цьому необхідно підкреслити, що вплив всіх факторів треба

розглядати у взаємозв'язку і з урахуванням конкретного періоду розвитку суспільства.

Мета./Aim. Осмислення своєрідності впливу соціально-педагогічних умов на ефективність фізичного розвитку студентської молоді у сфері дозвілля, аналіз нових шляхів щодо залучення студентської молоді до оздоровчої дозвіллевої діяльності.

Матеріали та методи./Materials and methods. Сучасні дослідження проблем вільного часу пов'язані в першу чергу з його раціональним використанням і організацією, що органічно пов'язане із вдосконаленням та зростанням економічного і культурного потенціалу суспільства. Завдання раціоналізації вільного часу, способів раціонального проведення дозвілля може бути поставлена і вирішена лише при обліку цілого ряду обставин, пов'язаних зі способом включення особистості в життя суспільства, її функціонуванням в соціальній системі і особистим усвідомленням часу [2, с. 54].

Одна з вічних проблем соціалізації - досягнення максимального підвищення ефективності як «прямих, так і непрямих впливів суспільства на людину, виявлення засобів і факторів, які більшою мірою сприяють створенню цілісної, гармонійно розвиненої особистості, здатної перетворювати і покращувати саме суспільство. Культура є потужним фактором соціалізації, що пронизує всі її сфери (діяльність, спілкування, самосвідомість).

Інтеграційні та адаптаційні ресурси фізичної культури повніше реалізуються в соціально-культурній діяльності, якщо заняття будуються на основі синтезу її різних засобів. Така організація передбачає цілий комплекс традиційних та нетрадиційних засобів в фізкультурно-оздоровчій роботі, покликаних сприяти активному, творчому відпочинку, соціальної інтеграції, посиленню орієнтації особистості на моральні цінності, самовизначення, розвиток і реалізацію своїх здібностей.

Основною організаційною формою реалізації потенціалів фізкультурно-оздоровчої діяльності в системі соціально – виховного дозвілля є громадські

центри, клуби, які створюються за місцем проживання (районні, міські, регіональні) і навчання (шкільні, вузівські та ін.) задля спільного проведення дозвілля, організації спілкування і співробітництва в духовному та фізичному самовдосконаленні.

Зрозумілим є те, що їх діяльність повинна будуватися: на синтезі фізкультури і мистецтва (наприклад, шляхом проведення різноманітних змагань, конкурсів, вікторин, пов'язаних з культурою); включати нові комплексні засоби і форми, що вимагають фізичної підготовленості, спортивної і художньої майстерності, знань, інтелекту, творчості; здійснювати гуманістично-орієнтовану систему оцінки і заохочення учасників; забезпечувати рівну участь кожного учасника, незалежно від рівня його фізичного розвитку.

Вивчаючи вплив різних соціально-педагогічних умов в процесі соціалізації студентської молоді, слід особливу увагу приділяти фізичній культурі і спорту, так як їх повноправно можна вважати одним з потужних факторів впливу на стан здоров'я, здоровий спосіб життя молоді особистості.

Слід зазначити, що ключовими видами життєдіяльності студентської молоді є різні види соціальної діяльності, бо саме на соціальному рівні активності реалізується сутність людини. Діяльність людини завжди соціальна в тому сенсі, що вона здійснюється в процесі безпосереднього і опосередкованого спілкування з іншими людьми і соціальними групами, використовує знання, створені суспільством. Вибір людиною форм діяльності у вільний час в значній мірі визначається: в об'єктивному плані - реальними можливостями, якими володіє суспільство, соціальна група і даний індивід, у суб'єктивному плані ціннісними орієнтаціями, інтересами, потребами самого індивіда. Подібний підхід дозволяє розглядати фізичну культуру не тільки як сукупність фізичних вправ, але і як процес і результат діяльності.

Результати та обговорення./Results and discussion. Процес соціалізації щодо здоров'я не досягає мети формування особистісного

ставлення студентської молоді до власного здоров'я. У ціннісному свідомості студентської молоді здоров'я тільки декларується, але ставлення до здоров'я як до головної цінності, від якої залежить повноцінне життя людини, ще не сформовано [2, с. 98].

Новий підхід до цієї проблеми доцільно, на наш погляд, спрямувати, насамперед, на: найактивніший розвиток молодіжних громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості з визначенням форм і методів співпраці з місцевими, регіональними молодіжними об'єднаннями; створення фундаменту якісного переходу фізкультурно-спортивної роботи зі студентською молоддю у закладах вищої освіти опираючись на нову концептуальну основу «Нової української школи», враховуючи динаміку розвитку якісної освіти і нові можливості.

Висновки./Conclusions. Узагальнення наукових розробок на міждисциплінарному рівні дозволяє нам розглянути фізкультурно-оздоровчу діяльність як соціально-педагогічну, спрямовану на збереження, розвиток і формування здоров'я студентської молоді на фізичному і психічному рівнях. Механізм соціально-педагогічних впливів на фізкультурно-оздоровчу діяльність студентської молоді полягає у вихованні активного ставлення до особистісного здоров'я, формуванню умінь і навичок оздоровчої діяльності з метою повноцінного включення особистості в різних сферах життєдіяльності.

Список літератури

1. Видрін В. М., Зиков Б. К., Лотоненко А. В. Фізична культура студентів вузів: Учб. посібник. - К: Академія, 2011. - 160 с.
2. Визітей Н.Н. Фізична культура особистості (проблеми людської тілесності: методологічні, соціально-філософські, педагогічні аспекти). - К: Штіінца, 2009. - 110 с.
3. Стрільців Ю. А. Культурологія дозвілля. -М. : МДУКМ, 2013.-296 с.